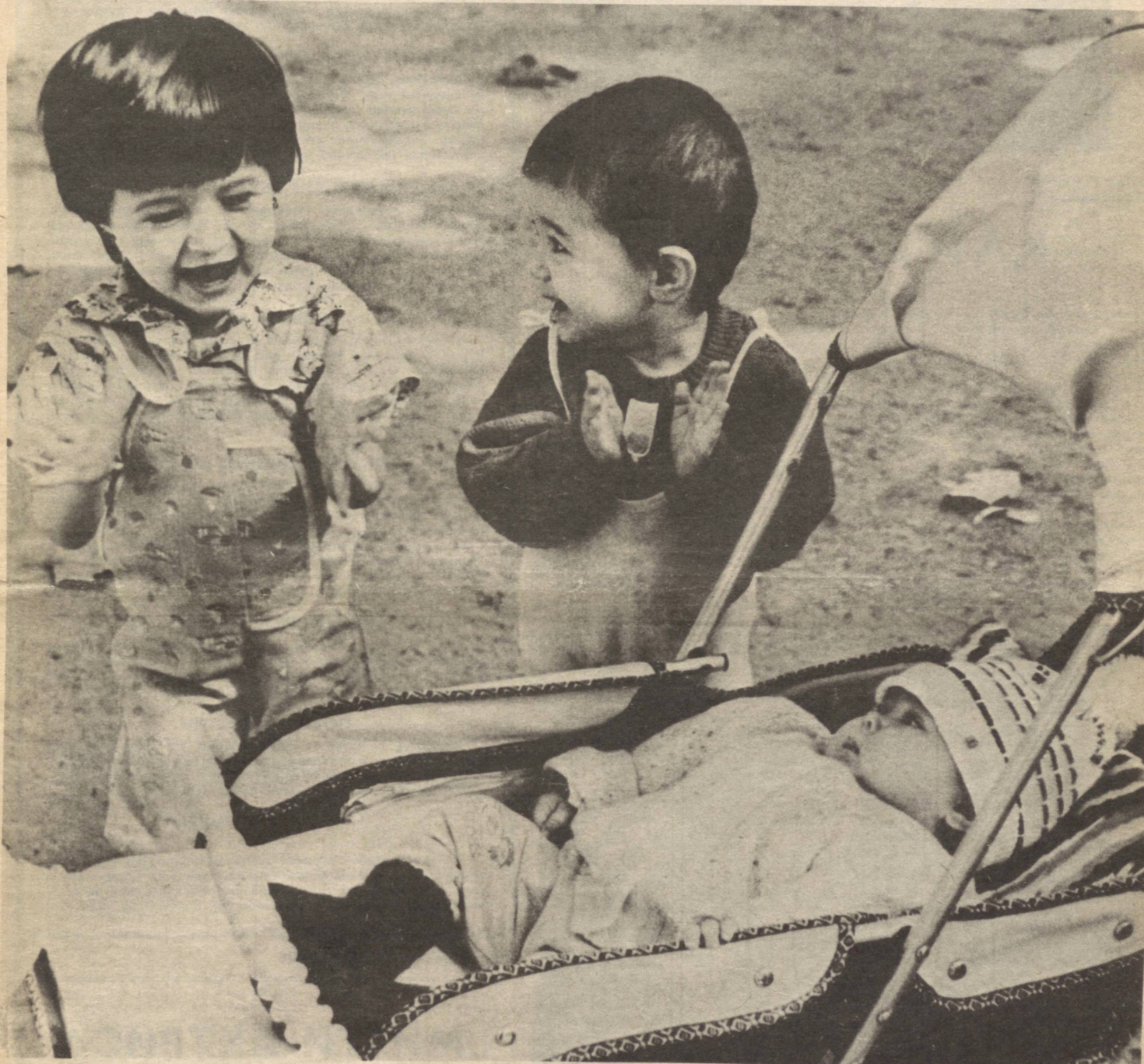

ПАЙШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР ЖАМҒАРМАСИ ҲАФТАЛИГИ

БАҲОСИ 3 СУМ

-- ОВУТИШ МАНА БУНДАЙ БУПТИ!

Суратчи: А. ТУРАЕВ

УШБУ

СОНДА:

МЕЪРОЖ АДАБИ

4-бет

АЛИ ШЕР:

*Орамизда «адашиб»
кирганлар ҳам бор*

6-бет

НОРМУРОД МУСОМОВ:

Йогларнинг олмос тани

7-бет

Кейинги сонларда

ШАРОФ БОШБЕКОВ:

*«Темир хотин»ни
менсимай ёзгандим*

МАРҲАБО АҲМЕДОВА:

Кўчага чиқишга уялман

(61) 43 «Оила ва жамият»

Бир куни

ҚАЙТАР ДУНЁ

4 ёшли ўғилчам билан сояда ўтирувдик. Мен китоб ўқияман, ўғлим ўзича тупроқ ўйнаб, ерга нималарнидир чизаяпти.

— Ота, — деди бир вақт.
— Ҳа, ўғлим, — дедим.
— Сизни сўйсам хиллилаб («хириллаб» демоқчи, «р» га тили бормайди) қоласиз-да, — деди сўйишга ишончи комилу фақат хириллаб қолишимни ўйлаб иккиланаётгандек.

— Яхшилаб сўйсанг хирилламасман-да, — дедим боланинг қилигидан завқланиб.

— Манави кичкина-да, — деди қўлидаги ойнанинг си-

ниғини кўрсатиб.

Уйдагиларга боланинг қилиғини айтиб, кулишдик. Уйланиб қолдим. Узим 4—5 ёшлар чоғимда отам раҳматли (жойлари жаннатда бўлсин) билан эшак миниб, тезак тергани чиқибмиз.

Тезак териб юриб, ота-бола «жанжаллашиб» қолибмиз:

— Бир тепиб ўлдириб ташлайман, — дебман мен.

— Бир тепганинга ўламанми, менинг ҳам жоним бор, — дебди отамиз болаларча қилигимга қизиқиб.

— Бўлмаса тўрт тепиб ўлдираман, — дебман мен.

— Тўрт тепиб ўлдирсанг Нурмадат, Рўзимурод (катта акамлар) кўядими сени, — дебди отамиз.

— Тоққа чиқиб кетаман, тополмайди, — деган эканман.

Кейин ҳам отам айтиб, кулишиб юрарди. Уғлимнинг қилигидан кейин ўйланиб қолдим. Бир нарсани англагандек бўлдим. Ота-онангизга нима қилсангиз, умр «дўппи бир айлангунча» дейди — сизга ҳам қайтиб турибди. Алҳазар!..

Нишон ЖАББОРОВ
Чироқчи тумани

Етти кун

ЕБ КЕТАРГА — ЮЗ МИНГ!

Бозор иқтисодиёти издиҳомида шоирнинг қадри уч пул деб ўйланган. Урганчада «Хоразм АРТ» нафис санъат марказининг очилиш маросимида вилоят ҳокими М. Жуманиёзов ҳоқимлик жамғармасидан воҳалик таниқли шоир Матназар Абдулҳакимга юз минг сўм ҳада қилинажигини эълон қилди.

СУННАТИЛАР СПИДга ЧАЛИНМАЙДИ.

Яҳудийлар ақлли халқ-да! Исроилда биз грипга қарши қўлайдиган дори — «Интерферон»нинг янги тури ишлаб чиқилди. Олимларнинг таъкидлашича, унинг ёрдамида ҳатто СПИДни даволаса бўлармиш. Лекин ҳаммадан қизғини, бу «Интерферон» кургур болакайлари суннат қилинганда олиб ташланадиган кертмадан тайёрланар экан.

«АЛОМАТ — БИР, АЛОМАТ — ИККИ...»

«Темир хотин»даги Олимтойнинг «Ҳали булар кўпаяди. Юзлаб, минглаб «аломат»лар пайдо бўлади» деган сўзлари эсингиздадир! Башорат тўғри чиқди: аввалроқ Фарғона театрининг актрисаси Ойқарам Ҳалимова фарзандлик бўлганди. Яқинда «Темир хотин» филмидаги робота аёл ижрочиси — Дилором Эгамбердиева ҳам она бўлди — қиз туғилди.

ҚИЁМАТ ЯҚИН

Аниқроғи, 28 октябрда эмиш. Бу ҳақда Тошкентдаги Жанубий Қуръна насронийлар жамоаси шов-шув тарқатган. Шу муносабат билан Урта Осиё архиепископи Владимир диндорларга мурожаат этиб, бу ўйдирмага ишонмасликка ва Инжилдаги «Қиёмат куни ва соатидан ҳеч ким хабардор бўлган эмас» сўзларини ёдда тутушга чақирди, дея хабар беради Масковда чиқадиган «Россия» газети.

ҚУЛОҒИ ТЕШИЛМАГАН ЭКАН

Тошкент киноанжуманининг охири кунни, анъанадагидек, санъаткорларга совғалар топширилди. Совғаларнинг энг чиройлиси покистонлик Сабина Пирзода, бангладешлик Гулшанаро Чалпа ва туркиялик Ғамзахонимларга тақдим этилган зирақлар бўлди. Уларни ўша ёрдаёқ хонимларга тақиб қўйишди. Фақат... туркиялик хонимга келганда атрофида айланиб-айланиб, сўнг зирак солинган қутичани қўлига тутқазишди. Маълум бўлишича, Ғамзахонимнинг қулоғи тешилмаган экан.

САНЪАТКОРНИНГ ҚИММАТИ

Тўрткўл шаҳрида улкан масжид бунёд бўлмоқда. Масжид минораси машҳур ҳофиз Отажон Худойшукуров сармоясига қурилди. Минора баҳосини ҳозирги ўрис пулига юз минг рублга баҳолашмоқда.

ПОЕЗД КЕЛМАДИ

Челаклик уч йигит Тошкентга бориш учун поездга билет олишганди. Сафар олдидан хурсандчилик қилишмоқчи бўлишди. Оқибати — учови мошин ҳам ўтмайдиган кўчада кайфи тарқатганча поезд кутишди. Афсуски, поезд келмади.

СОВРИН — САВДОГА

Хивада Паҳлавон Маҳмуд хотирасига бағишлаб ўтказилган миллий кураш бўйича беллашувда қашқадарёлик Қодир полвон катта соврин — ўттиз минг сўмлик новвосни қўлга киритди ва шу ерда, томошагоҳдаёқ... сотиб юборди. Қанчага! Бу энди сир.

Суратчи: С. МАҲҚАМОВ

МИТТИ АКТРИСА

Нодира Абзалова Успенский номи республика махсус мусиқа мактабининг 4-синфида фортепьяно бўлишида ўқиш билан бирга киноларга ҳам суратга тушаяпти. Кўзингиз тушган бўлса «Армон» бадиий филмида Улмас номи бош қахрамоннинг болалигини, янги олинган «Олтиндевор» филмида ҳам бир ролни ижро этган. «Наштар»да мунтазам қатнашади. Яқинда «Чархпалак» кўрсатувида «Оғир вазифа» деб аталмиш янги сатирик рол ижро этди.

Ҳадемай уни ойнаи жаҳонда намойиш этишади.

Унинг орзуси отаси каби режиссёр бўлиши. Лекин, шу

кунларда у актриса бўлиши учун ҳам ҳаракат қилаяпти. Отаси Мелис ака қизининг орзусига «... монелик қилмайман. Ҳар бир инсон кўнгли тусганидай ўсиши керак» — дейди.

Нодира мактабни тугатиб кино илмоҳида ўқиш орзусида. Шу ниятда у XI Осиё, Африка ва Лотин Америкаси Тошкент халқаро киноанжуманига келган машҳур киноюлдузларидан бири Чалпадан (Бангладеш) фотоҳа олди.

Суратда: Нодира актриса Чалпа билан.

(61) 43 «Оила ва жамият»

ШАРИАТ ҲУҚМЛАРИНИ БИЛИШ ВОСИТАЛАРИ

Қўлимизда шариати Муҳаммадиянинг асосларини билиш учун иккита восита бор.

- 1.— Қуръон.
2. Суннат.

Биламизки, Қуръон Оллоҳнинг қалми бўлиб, унинг ҳар бир сўзи Оллоҳ тарафидан сўзма-сўз нозил бўлган. Суннат эса — Муҳаммад алайҳиссаломдан қилинган ривоятлар. Муҳаммад алайҳиссаломнинг ҳаётлари бошидан охиригача Қуръоннинг шарҳи эди. У киши пайғамбар бўлганидан бошлаб, тўла йигирма уч йил давомида инсонларга Оллоҳ рози бўладиган ҳаёт йўлини таълим бериш ва унга бошлаш билан машғул бўлганлар. Мана шу муддат орасида Муҳаммад алайҳиссаломнинг биродарлари, яқин қариндошлари, покиза рафиқалари, у кишининг сўзларини гоёта аҳамият билан тинглардилар, қилаётган ишларига эргашардилар, ҳаётларидаги ҳар бир ҳолатда, ҳар бир муомалада у кишидан йўл-йўриқ сўрардилар. У зот гоҳида бир нарсага буюрар, гоҳида бир нарсадан қайтарарди. У кишининг буйруқларини ва таъқиқларини

ни эшитганлар эшитмаганларга етказардилар. У кишининг ўзига хос бир ишини кўрганлар кўрмаганларга айтиб берадилар. Шунингдек, пайғамбар алайҳиссаломнинг олдида агар бир киши бирор ишни қилса, ундан қайтарарди ёки индамасди. Одамлар у кишининг мана шундай ишларини ҳам эслаб қолишган. Муҳаммад алайҳиссаломнинг кейинги тобеълари у кишининг ҳадисларини сақлаб, барчасини ровийларнинг номларини ҳам қўшиб, китоб — девон қилганлар. Шу тариқа одамларда Муҳаммад алайҳиссаломнинг ҳадисларидан катта-катта мажмуалар қолган. Бу китобларнинг энг машҳур ва энг эътиборлиси қуйидаги имомларнинг девонларидир.

- 1.— Имом Бухорий
- 2.— Имом Муслим.
- 3.— Имом Молик.
- 4.— Имом Термизий.
- 5.— Имом Абу Довуд.
- 6.— Имом ибн Можаҳ.
- 7.— Имом Нисоий.

ФИҚҲ

Мусулмонларнинг улуғ имомлари Қуръон ва суннатнинг ҳукмларига биноан, улардан фойдаланиш мусулмон оmmasига осон бўлиши учун исломнинг муфассал қонунларини тузишган. Қуръон ва суннатнинг ҳукмларидан олинган мана шу қонунларни «фиқҳ» дейилади. Шариатнинг ҳукмларини била олиш даражасида суннатни билмайдиган киши Қуръондан ўзича ҳукмлар чиқариши мумкин эмас. Бутун дунё мусулмонлари буйниларидаги не-не машаққатлар, узлуксиз тадқиқотлар, ҳаракатлар билан фиқҳ китобларини тузиб кетган улуғ имомларнинг ҳақларини унутмасликлар керак. Ҳозирги кундаги мусулмонларнинг осонлик билан исломий шариатга эргаша олаётганликлари, унинг ҳукмларини била олаётганликлари шубҳасиз ўша улуғ имомлар ҳаракатларининг натижаларидир.

Даставвал фиқҳ китобларини кўп кишилар ўз услублари билан тузганлар. Пироваддада, тўртта фиқҳий мазҳаб қолган. Ҳозирда ер юзидagi кўпчилик мусулмонлар ана шу тўрт мазҳабнинг бирига эргашадилар.

1.— фиқҳи Ханафий. Уни имом Абу Ҳанифа (Оллоҳ у кишидан рози бўлсин) дўстлари Абу Юсуф Муҳаммад, Зуфар ва бошқа улуғ олимлар билан ҳамкорликда тузган.

2.— фиқҳи Моликий. Уни имом Молик ибн Анас (Оллоҳ у кишидан рози бўлсин) тузган.

3.— фиқҳи Шофий. Уни имом Муҳаммад ибн Идрис Шофий (Оллоҳ у кишидан рози бўлсин) тузган.

4.— фиқҳи Ҳанбалий. Уни имом Аҳмад ибн Ханбал (Оллоҳ у кишидан рози бўлсин) тузган.

Бу тўрт фиқҳий мазҳабнинг тузилиши пайғамбар алайҳиссаломдан кейин икки аср орасида ниҳоясига етган. Улар орасида ихтилофлар бўлиши табиий. Зеро бир ишнинг моҳиятини тушунишга уринган бир неча кишиларнинг фикрлари оз бўлса-да бир-биридан фарқ қилади. Яна бир қанча олимлар: «Муайян бир мазҳабга тобе бўлиш шарт эмас, балки ҳар бир илми киши ўзича бевосита Қуръон ва суннатдан ҳукмлар чиқариши лозим. Қуръон ва суннатдан ўзларича ҳукм чиқара олмайдиган илмсизлар эса, ўзларича ҳақиқат деб билган, илми, ростгўйлиги, таквонига ишонган ҳар бир олимга тобе бўлишлари мумкин», дейишган. Бу жамоани аҳли ҳадис дейилади. Улар ҳам мазкур тўрт тоифалардек ҳақиқат.

Гўдак қалбига руҳий озуқа Аллоҳ таолодан бўлса, маънавий озуқа, албатта, она алласидан бошланади. Она сийнасидаги ҳаёт шарбатига тўйган чақалоқ бирдан ухламайди, чунки унинг кўнгли ҳам оч қолиб, фингиб йиғлайди, негаки гўдакнинг қорни тўқ бўлса-да она алласига ташна бўлади, онанинг алласини эшитгачина кўнгли хотиржам пишиллаб ухлайди.

Она сийнасидаги ҳаёт шарбати мурғак учун тенги йўқ озуқаки, унинг ўрнини ҳеч нарса боса олмайдди. Она қалби тубсиз уммон кабидир. Эзгулик булоғи ўша уммоннинг тубида жойлашган. Демак, фарзанд келажаkning

ОНАНИНГ АЛЛАСИ КҮНГИЛНИНГ СУТИ

оқил шарбати, сеҳрли алласи бўлади. Сут билан кирган яхши хулқ, то йлгунча уни тарк этмайди.

Эзувчимиз Прижқул Кодировнинг «Авлодлар довоми» номи китобида ёзишча Хулюннинг фарзанди Акбаршоҳ туғилганидан сўнг, ўша ерлик ҳар хил қабилалардан етти энагани ёллашибди, улар эса чақалоқни эмизбидилар, чунки Акбаршоҳ анча барваста туғилган бўлиб, ўз онасининг сўтига тўймаган экан. Тангерининг марҳаматини қарангки, бу энагалар сийнасидаги ҳаёт шарбати Акбаршоҳнинг вужудида сингиб, улгайиб вояга етгандан кейин, мана шу ҳаёт шарбати орқали ўтган оналар

қалбидаги гурур, ор-номус, диънат, шижоат, жасорат, ибто ва бошқа барча эзгулик туйғулари мўжассамланиб, Акбаршоҳда Ҳиндистоннинг уруғ ва қабилаларини бир-бирига қовуштириш ҳамда барча элатларни бирлаштириш орзу-истакларни рўёбга чиқиб, у буюк давлат — Ҳиндистонни вужудга келтирган экан.

Ҳа, она сўти-ю, она алласидан бахраманд бўлган фарзанд заковатли, ақл-идрокли, ўтқир зеҳнли, забардаст доно инсон бўлиб баалоғатга етади ва эзгу ишларга қўл уради.

Ботирхўжа МАМАРАСУЛ
ўғли.

Суратчи: Р. АКБАРАЛИЕВ

Хат

ҚАМОҶХОНАДА НАМОЗХОНА КЕРАК

Кейинги йилларда юртимизда бир қанча масжидлар қурилади. Демак, халқимизнинг ислом динига меҳри ортиб бормоқда.

Лекин, мени бир нарса кўп қийнайди. Жумҳуриятимизда қамоқхоналар бор. Бу ерда маҳбусларнинг кўп қисмини мусулмонлар ташкил қилади. Демак, қамоқхоналарда ҳам масжидлар очилса, айни муддао бўлур эди. Фикримча, турмада бўлган 60—70 фоиз одамлар тошбағир, баджаҳл бўлиб қайтишади. Агар масжидлар очиб, маҳбусларга намоз ўқиш учун шарт-шароит яратиб берилса, турмадан чиққан ҳар бир инсон турли хил жиноятларга қўл урмасдан, эҳтимол қолган умрини пок, ҳалол яшаб ўтишга интиланган бўларди.

Баҳодир ТОШБОЕВ

•Акс-садо

«БУ БАШАРНИНГ СЎЗИ ЭМАС»

Ҳурматли таҳририят! Ўтган сонда «Қуръон ҳақида фикрлар» сарлавҳасида берилган машҳур кишиларнинг фикри Қуръони каримнинг нақадар эътиборда эканлигини англатади. Лекин Қуръонни бадиий асар сифатида ҳисоблашларини ҳеч қабул қили олмадим.

Чунки, у илоҳий китоб. Яқинда япон компютери Қуръоннинг ҳар жиҳатдан етуқлигини ва уни одамзод ёза олмамлигини ҳисоблаб чиқди. Қолаверса, «Қуръони карим»нинг Алоуддин Мансур томонидан таржимасидаги «Ол-и Нимрон» сурасида шунда изоҳни ўқиш юқоридаги фикрга шубҳа қолдирмайди.

«...Муҳаммад алайҳиссалом замонларида араб оламида адабиёт ниҳоят даражада ривожланган бўлиб, адаблар орасида тез-тез мусобақалар ўтказилиб турар ва ғолибларнинг асарларини Каъба деворига осиб қўйишар эди. Қуллардан бир кунги саҳобалардан бири Қуръондаги энг кичик сура бўлган «Кавсар» сураси ёзилган варақни ғолиб асарлар ёнига илб қўйди. Шунда мўъжиза юз берди: бу сурани ўқиган шoirлар бир овоздан: «Бу башарнинг сўзи эмас!» — деб гувоҳлик берадилар».

Б. ИМОМОВ
ТошДД толиби

● Маслаҳатлар ●

Янги этик сотиб олгандингиз. Унинг занжири ёпилмай қолди. Қайғурманг. Мисвок билан тозалаб, вазелин (ёки ёғ) суртиб қўйсангиз, яна аввалги ҳолатига қайтади.

Асални сирли идишда сақлаган маъқул, чунки сирли идишда асал таркибидаги витамин ва фойдали моддалар узоқ вақт сақланади.

Пишайтган овқатга сув ва тузни бир марта солинг. Бўлиб-бўлиб бир неча марта солинганда таомнинг мазаси бузилади.

Кўпинча дазмол тагида сарик доғ пайдо бўлиб қолади. Уни йўқотиш учун ҳўл латгага йирик ош тузидан селиб, устидан қизиган дазмолни юритсангиз ёки тиш порошоги билан яхшилаб артсангиз дазмол тагидаги доғлар йўқолади.

Куйдирилайтган ёгга бир чимдим ош тузи ташласангиз, унда тахир ҳид қолмайди.

Қ. ОМОНОВ тайёрлади

МУСИҚАНИНГ ҚУДРАТИ

Япон олимларининг аниқлашича, шарқ мумтоз мусикаси даволаш хусусиятига эга. Кузатишларга кўра, эмизикли боласи бор оналарга шарқона мусика эшиттирилганда, уларда кўкрак сути кўпайган. Жаз ва поп «шокин-суронли» оҳанглари тинглаган оналарнинг эса сути камаё бошлаган.

ЗИРАК ТАҚСАНГИЗ

Агар зирак тақишни истагангиз, қўлоғингизни ўзингизча уйда тешишга уринманг. Бундай қилиш оғир асоратларга олиб келиши ҳеч гап эмас. Чунки уйда қўлоқ тешилганда қўлоқ чўғаноғининг юмшоқ тўқималари ва тоғайларида яллиғланиш хавфи пайдо бўлади.

Тун ярмига боргунга қадар одам мириқиб ухлайди. Тўйиб ухлаш учун ухлаш олдидан дерезани ёки дарчани очиб ё бўлмаса, хонани яхшилаб шамоллатиб кўйиш керак. Кечкурун жуда ёғли, ҳазм бўлиши қийин овқат емаслик, ухлаш олдидан ўқимаслик, кишини ижобий ёки салбий ҳис-туйғуларга соладиган телевизор кўрсатувларини томоша қилмаслик керак. Бошда кичикроқ ёстик

бўлса бўйинга ажин тушмайди ва бағбақа пайдо бўлмайди. Агар уйқусизлик сизни қийнай бошласа, дарров уйку дориси ичманг. Кейин дори ичмасангиз ухлай олмайсиз. Яхшиси, бир стакан иссиқ сутга бир қошиқ асал қўшиб аралаштириб ичсангиз, уйқунгиз ширин, эрталаб кайфиятингиз хўш бўлади.

Наҳорда ичилган сув, айниқса совуқ сув, газ сув, шунингдек бир оз ширинроқ ичимликлар, ширин шарбатлар ични юриштиради. Шунинг учун қабзиятдан азият чекаётган кишиларга бир пиёла совуқ сув ёки ширин совуқ шарбат ичиш тавсия этилади.

САРИМСОҚ ФЙДАЛИМИ!

Саримсоқ эрамиздан анча илгари ҳам овқатга ишлатилган. У ҳатто Миср пирамидалари қурувчиларига ҳам маълум бўлган. Агар овқатга саримсоқ солмоқчи бўлсангиз, овқат пишганда оловини ўчириг-да, кейин саримсоқни солиб, таомни 3—5 (минут) дақиқа сузмай туриг. Шунинг назарда тутингки, саримсоқ узоқ пиширилганда ўзининг фойдали хоссаларини йўқотади. Собиб қолган овқатга саримсоқ солиш ярамайди. Бундан овқатнинг мазаси бузилади. Бундан ташқари саримсоқнинг микробларни ўлдир-риш хусусияти қадимдан маълум. Оғизда 3—4 минут чайналганда микроблар ўлади. Шунинг учун ангина, нафас йўллари оғрийдиган беморларга саримсоқ ейиш тавсия этилади. Саримсоқ суви бош терисига суртилса, соч мустаҳкам бўлади. Саримсоқ иштаҳа очар таомдир. Уни семиришга мойил одамлар емагани маъқул.

Дераза

ЭЗИЛИБ КЕТИШДИ

Вилнюс кўчаларидан бирида зулукдек «Тойота» куппа-кундузи кўрка учди. Портлаш пайти унда жиноятчилар оламида Пошна лақаби билан машҳур зот ўтирган. Портлатишдан мақсад ҳам уни нариги дунёга жўнатиш бўлган. Сабаби Пошна сал олддин Вилнюсдаги донги кетган чайқов бозоридagi ўрин нархини 3 мингдан 6 мингга кўтарган. Портлашдан сўнг машина парча-парча бўлиб кетди, Пошнага эса жин ҳам урмади. У машина эшигини очик қолдирган экан. Шу туфайли омон қолган. Пошна жаноблари ҳеч кимга арз қилмади. Полис ҳам жинийи иш кўзгаб ўтирмади. Фақат «пошна остидагилар» гина хафа. (М. И.)

«ЙУҚОЛИШМОҚДА»

Ўтган ярим йил мобайнида 200 мингдан ортик Россия фуқароси дом-дараксиз йўқолди. Россия ички ишлар вазирлиги маълумотига қараганда, уларнинг 165 минги ҳокимият органларидан яширилганлардир. Шундан 105 минги мелиса қидрувида бўлганлар. Ёнг ёмони қидрувдагиларнинг 10 минги ашаддий жиноятчилар ҳисобланади. Улкалардаги тўс-тўполонлар ана ўшаларга маъза.

АСЛИДА ЙУҚОЛГАНЛАР

29 минг бўлиб, 23 фоизи аёллар, 38 фоизи болалар экан. Уларнинг орасида чиндан ҳам йўқолганлари унчалик ҳам кўп эмас. Аксарияти эса ўз режаларидан яқинларини оғоҳ этмасдан кўнгли тусаган томонга жўнаб қолишган. Хусуман, аёллар, уларни мелиса қидириб юрганда, гўзал ўлкаларда муҳаббат майини сипқориб, унча-мунча «ишлаб» юришган, болалар эса олам ўрганишган. (М. Э.)

ЕВ ҚОЧГАНДА...

Омскда хавфсизлик вазирлигининг уч ходими кайфи чоғ кўчада турарди. Сал нарида уч-тўрт йигит ўтган-кетганининг жиғига тега бошлади. Зобитлардан бири яқинлашиб келаётган жанжалнинг олдини олиш мақсадида тўполончиларга юзланди. Бироқ, бошига тушган шиша зарбидан қулаб, осмонга ўқ уза бошлади. Кўрқиб кетган бир безори таппа ерга ётиб олди, иккинчиси ура қочди. Жабрланувчининг дўсти осмонга ўқ узиб безорининг изидан қувиб кетди. Шовқинни эшитиб мелисалар етиб кетди. Хушёрликни йўқотмаган безори қувиб келаётган хавфсизлик зобитини кўрсатиб «безорини тутинг» деб бақирди. Мелиса ҳам ўйлаб ўтирмади. Уша заҳоти уни мўлжалга олиб, тўполончасида бор ўқни бўшатди. Зобит оғир аҳволда жонлантириш бўлимига ётқизилди.

Суратчи: О. ШЕМАКОВ

Эълонлар

33 ЕШДА

Турмуши бузилиб, икки фарзанди билан қолган аёлман. Бўйим 162 см, вазним — 57 кг. Олий маълумотли ўқитувчиман. Яшаш жойим Жиззахда, асли самарқандликман. Агар менга мактуб йўлламоқчи бўлган киши ўша вилоятдан бўлса, нур устига аъло нур бўлар эди. «Оила-120» га деб ёзинг.

33 ЕШДА

Шаҳрсабз туманида яшайман. Бўйим 165 см, касбим

агрономлик, қорачадан келган истарали қизман. Турмушга чиққаним йўқ. Аёл кишининг қўрби етадиган барча ишни уйдalayман. Ишламайман. Еши 33—38 лар орасидаги истарали, касбкорли, оилам дейдиган киши умр йўлдошим бўлишини орзу қиламан. Холис ният билан мени излаганлар манзилимни тахририятдан олишлари мумкин. «Оила-121» мактубларингизни кутади.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Азиз дўстимиз Рўзбой Турдалиев! Сизни қирқ ешга тўлганлигингиз билан қутлаймиз. Рўзгорингизга

осойишталик, бахт, касбкорингизга барака тилаймиз. Фарзандларингизнинг ихболлини кўринг. Синфдош дўстларингиз ЙУЛДОШ, АБДАЛИМ, АБДУХОЛИК, САФАР, АЛИМАРДОН. Олтинсой тумани, Чинор қишлоғи.

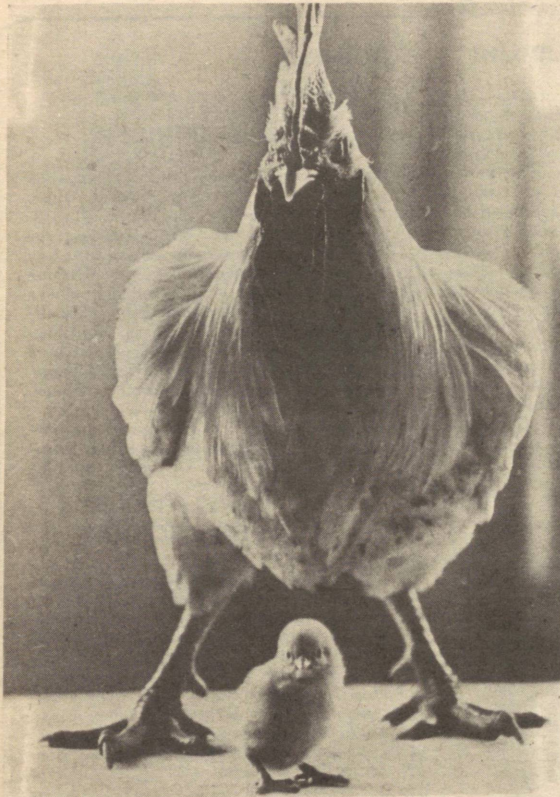
Кадрли онажонимиз! Сизни таваллуд кунингиз билан чин дилдан табриклаймиз. Худойим биз — фарзандларингиз бахтига умрингизни узоқ қилсин, танингиз сўхат бўлсин, ҳар бир кунингиз тўқислик ва хушхайфиятга тўлсин! ХАЙРУЛЛО ва ГЎЛСЕВАР.

ШЕРЗОД ва ДИЛДОРА! Бахт тўйларингиз қўтлуғ бўлсин. Илоғ умрингиз, бахтингиз, нонингиз, багрингиз бутун бўлсин. Опангиз МУХАББАТ, поччангиз ҚАЛАНДАР, жиянларингиз НОДИРБЕК, ЛАТОФАТ, НАФОСАТ, МУНОЖОТ. Пахтачи тумани, Карнат ота

қишлоғи.

«Танишув» эълони баҳоси 25 сўм, Шунингдек, «Табриқ», «Ўзаро савдо» эълонлари қўйидаги тартибда белгиламан: 1 босма белгининг (ҳарф, тиниш белгиси) баҳоси бир сўм. Табриқ сурати билан берилса, битта суратнинг баҳоси — 100 сўм. Эълон бир ой муддатда чиқарилади. Ун кун муҳлат ичида берилмаган эълонлар икки баравар қиммат. Эълон учун тўланадиган пули почта ёки телеграф орқали ўтказиш йўли билан қўйидаги манзилга жўнатиш: 700029, Тошкент — 29, Намойишлар хўбони, 1-уй. «Оила ва жамият» тахририятига.

(61) 43 «Оила ва жамият»

— Маълумки, ҳуқуқ ҳаётимизда муҳим аҳамиятга эга. Ҳуқуқшунослар жамият таянчидир. Сиз ўзингизни шу

номга муносиб деб биласизми?

— Тўғри, давлатчиликда кўп нарса ҳуқуқшунослар

фаолиятига боғлиқ. Аммо ҳуқуқшунослар фаолияти жамиятга боғлиқ бўлаётими? Ҳамма гап шунда. Менга келсак, сиз айтган номга муносиб бўлишга ҳаракат қилинган.

— Шу олийгоҳда ўқшни ўзингиз истаганмисиз ёки отангизнинг ҳамёни?..

— Ўзим ташламанман. Бунга оиладаги иқтисодий аҳвол ҳам сабаб бўлган. Кейин: қариндошлар ҳам шунга талаб қилишган. Қанчалигини... эса айтиш шарт эмас. Ораям отам ҳамёнида улғайган бўлиши мумкин.

— Ишга киргач, берган пулингизни чиқариб олишга кўлингиз етдимми?

— Ҳаракат қилман. Чиқариб олишимга ишонаман.

— Муҳтожлик йўқ, лекин менга давлат пулининг кераги йўқ демайман. Пулинг қанча кўп бўлса-да, давлатники ҳам зарар қилмайди. Умуман, чўнтакка тушган, қўлга кирган нарсанинг заррача зиёни йўқ...

— Отангиз ким бўлиб ишлайди?

— Отам ҳозир қариллик нафақасига чиққан. Шунгача каттақон қорхонанинг бошлиғи бўлиб ишларди. Хуллас, «орқа» бакуват. Бу жиҳатдан асло ташвишланмайман. Оғайинларнинг ҳам «даражаси» шунга яраша. Агар катта кетиш бўлмаса, шу олийгоҳда ака-ука ўқийمиз.

— Кўпчилик «Халқ хўжа-

ўқишга иштиёқи қандай?

— Паст. Умумий баҳо бериб бўлмайди. Кўпчилиги қизиқмайди. Қолаверса, «беш бармоқ баравар эмас».

— «Танка»иғиз ўқини битиргунингизча кафолотингизни олганми?

— Йўқ. Фақат киришимга ёрдан берган. Иمتихонларда ҳам қўллаб туриши мумкин.

— Қандай қизларни ёқтирасиз? Умр йўлдошингизни ўзингиз танламоқчимсиз? Ёки...

— Оддий қизларни: чиройли, яхши кийинган, ўзига қараб юрадиган, ота-онаси ва тасли-туғли бўлиши керак. Шу хислатлари бор

ОРАМИЗДА «АДАШИБ» КИРГАНЛАР ҲАМ БОР

Бунга шак-шубҳа йўқ.

— Қанча вақт керак бўлади деб ўйлайсиз?

— Бунга ҳаёт кўрсатади.

— Бунда қандай йўл тутмоқчимсиз?

— ...

— Уйдан ойига қанча пул олиб турасиз?

— 4-5 минг аτροφиди.

— Бу кўпмасми?

— Кўпмас-у, лекин... тежаб ишлатсан етиб қолади.

— Спиндендига муҳтожлик сезмасангиз керак?..

«Ҳуқуқшунослик» каби обрўли олий ўқув юртларида фақат пулдорларнинг ва мансабдорларнинг фарзандлари ўқийди, дейишди...

Шундайку-я, лекин ораимизда «адашиб» кирганлар ҳам бор. Улар яхши ўқийдими?

— Ҳозир қайси қонунчилик бўйича ўқийсизлар?

— Шу, эски дарсликларни, собиқ шўро қонуншунослиги ва Ўзбекистон қонунларини.

— Қуредошларингизнинг

бўлган қизини ота-онам ҳам келинликка лозим кўрса керак. Энг муҳими, келин ҳар тарафлама менга «мос» бўлса ба.

— Мен сизларнинг олийгоҳингизга кириб ўқимоқчиман. Нима қилсан мақсадимга эриша оламан?

— Таниш домлалар бор. Хоҳласангиз... ёрдан беришим мумкин.

Али ШЕР суҳбатлашди.

ДОЯ КАМПИРНИНГ БОЛАЛАРИ

Олтинсой туманидаги баланд тоғлар пойида жойлашган Чинор қишлоғига йўлнинг бу тўрғанида, «Момосулум мому ким эди», деб сўранг. Ҳар икковнинг бири момо ҳақида бир дунё меҳр ва ардоқ билан ҳикоя қилиб беради.

...Момосулум мому Раҳмонқул қизи. Ул ҳокисор заифга худо узоқ умр ато этди. 96 ёшида бандаликни бажо келтирди.

Момосулум мому — менинг ҳам, барча чинорликларнинг ҳам севиқли момоси эди. У доялик қиларди. Айтишларича, момо илк бор доялик қилган кишилар ҳозир қариллик нафақасини олишаётган экан.

...Чинорда ой-кунни яқинлашган аёлларни туғруқхонага олиб бориш яқин ўн-ўн беш йилдан бери одат тусига кирди. Авваллари аёллар кўпчилигининг ичига бориб фарзандли бўлишдан ор қилардилар. Муддат етдимки, албатта, Момосулум момосини уйларига олиб боришарди. Туғиш муҳлати яқинлашган аёллар ҳатто момага «узқлашиб кетманг», дея тайинлашарди ҳам.

Доя момосининг алоҳида киндик кесадиган асбоблари бўлмасди. Борган еридаги, — хонадондаги ошпичок билан чақалоқнинг киндикини осонгина кесарди-қўярди. Ким биласи — ўша йиллари микроб, вирус деган нарсалар йўқмиди, чақалоқ-

лар ҳам ҳадеб касал бўлмасди. Доя момоси кўлида таваллуд топган чақалоқларга Аллоҳ ҳимоячи эди — шунданки, гўдакларни оғир хасталиклар, бевақт ажал четлаб ўтарди.

У киши на гаразни, на жаҳл, гина-адоватни биларди. Қишлоқнинг ёш қариси, яхши-ю ёмони ҳам у кишига баб-баравар эди. Шунинг учун у кишига ҳамма эшик очик эди.

Ҳокисор инсон — Момосулум момоси қарийб бир аср умри давомида тақдирнинг кўпдан-кўп синовларига, шўришларига дучор бўлди. Неки бало-қазога юзмаюз бўлган бўлса, барисига сабот билан чидади. «Буларнинг бари Аллоҳдан», деди ва сабр қилди.

...Момосини эри мулло Чори барвақт ташлаб кетди — умр вафо қилмаган экан раҳматлига. Момосини у кишидан ўн нафарга яқин ўғил-қиз кўрди. Кўпи норасидалик пайтида оламдан ўтди. Ўғилларидан бири — Бобоҳон онасининг олдида — навқирон ёшида қазо қилди. Пардахол деган ногирон қизи бўларди. У ҳам момосини зор қақшатиб дунёдан кўз юмди. Дарвоқе, Бобоҳондан икки қиз қолди. Ойхол кўп меҳрибон, диёнатли аёл эди. Бир ўғил кўрди — исми Муҳаммад эди. Нижа бўлди — эри билан сози чиқмади, ажралишди. У ўғли би-

ҳаммади зардоли узиш учун баланд дарахта чиқади. Шунда... нижа бўлади-ю шох қарсиллаб синади. Муҳаммад боши билан ерга қадалади ва жон таслим қилади. Ушанда у йигирма саккиз ёшда эди. Муҳаммадидан беш нафар сағир бола қолди...

Чинорликлар тўй-ҳашамларнинг кайвониси, бутун

қишлоқнинг дояси Момосулум момоси ҳали-ҳануз ёруғ бир армон билан эслайдилар. Момосининг ортидан бир қишлоқ одам қолди. Улар момосининг болаларидир.

Маҳмуд АБУЛҲАЙЗ Сурхондарё вилояти

Хат

• ЁДГОРБЕК •

2 ЁШГА ТЎЛДИ

Бундан икки йил муқаддам фарғоналик У. оғир аҳволда Фарғона шахар марказий туғруқхонасига келтирилди.

Туғруқхона врачлари ҳамма чораларни қўришга қарамай У. дунёдан кўз юмди. Бола она танасидан операция йўли билан олинди ва тирик қолди. Гўдакни У.нинг укаси Фарғона «Автотормехбаз» ходими Авворадон тарбияга олди. Эндиликда Ёдгорбек 2 ёшга тўлиб, соғсаломат ўсмоқда.

Фарғона шахар ҳокимияти томонидан. Авварадонга уч хонали уй ажратилди. Катта бўлсанг ким бўласан деб сўрасангиз, Ёдгорбек дўхтур бўлман деб жавоб беради.

Илоҳ, гўдакнинг нияти амалга ошин. Ҳаётдан бевақт кўз юмган онасининг руҳи доимо уни қўллаб турсин, дегим келин.

Абдуҳаким АҲМЕДОВ,
Фарғона шахри

ТЕГИРМОН НАВЕДИ

ИЛҲОМ ЗОЙИРГА

— Ҳаммаси эртаги қарамдан бўшаган ерни чапётганда бошланди. Тўнғичими билан ер чапётган эдик, ноҳос белқурак қаттиқ нарсага бориб тақалса бўладими? Белқурак қадалган жойни авайлаб кўлим билан очсам, бир шиша ароқ сарғайиб ётибди денг.

— Қанақаси? Узимизникими ёки четникими?

— Ерни остида ётаверганидан ёрлиги чириб кетибди. Қопқоғи ҳам занг босиб, чириш арафасида экан...

— Қаердан келиб қолган экан ўзи?

— Бирортаси хотинидан яшириб шу ерга кўмиб қўйган-да, кейинчалик эсидан чиқиб, қолиб кетаверган, бу энди мени шахсий тажрибамдан келиб чиққан пикр. Яна ким билади дейсиз?

— Ташлаб юбормаган бўлсангиз керак, а?

— Гапингни қараю, бунақа топилмани ташлаб бўладими? Шишани чириган қопқоғини очиб пиёлага қуймоқчи бўлиб турувдим, қаердандир кўшнимиз Сайпи пиён пайдо бўлиб қолди...

— Аввалига у ҳам ҳайрон бўлиб, сўнг кўлимдан шишани олиб, у ёқ бу ёғига қаради ва ашишасидан ўзимизни «оқболага» ўхшаб кетаркан, қайта қуришдан олдин чиққан ароқлардан бўлса керак, деди шишани ҳидлаб.

— Кейин нима бўлди?

— Кейин биттамас, иккита пиёлага қуйдик. Кетиши яхши, маззаси аввалги ароқларникидай. Лекин Сайпи пиён: «Бу кўлда тайёрланган ароқку», деди олдинги пикридан тониб. Бўлмаган гап, дедим! Қайта қуришдан олдинги ароқлиги билиниб туриб-

ди-ку, ютумига қара, томоқни шуд-горлаб ўтапти, бунақасини бу яқин орада ичган эмасман... Тўғриси, кўшнимни гапига аччиғим келди. Шартта ўғлимни кўлига пул бериб Шерматни дўконига йўрғалатдим. Иккаласини солиштириб кўриш учун. Буни қаранг, оғзида гап турмайдиган ўғлим ҳам воқеани Шермат мудирга айтган экан, у лақма ҳам ўғлимга эргашиб келаверибди.

— Ана буни қаранг!

— Ташшанаверманг, гап ҳали олдин-да! Аввалига ҳалиги топилмадан қуйиб ичдик, кетидан дўкондан ол-

либ икки шохдорни икки томонга ажратдим. Жанжалдан фойда йўқ, яхшиси гаров ўйланглар дедим, ютқазган бир литир ароқ қуяди! Иккаласи ҳам рози бўлди. Қарасам «топилма»ни тагида озгина бор, яна бир марта солиштиришга етади, лекин солиштириладиган шиша бўшаган. Шермат ўқдай учиб дўконидан бир шишани олиб келди...

— Икм-м-м...

— Солиштирдик! Яна солиштирдик, бўмади, натижа чиқмади. Бу орада яна бир-икки марта дўконга қатнашга тўғри келди.

ГАРЭЙИБ ГАРЭВ

дирганимни отиб, солиштирдик...

— Ох, ух, бай-бай!

— Менимча, иккаласини таъми икки хил. Сайпи пиён эса оёғини тираб олди: «Иккаласи ҳам бир гўр!»— дейди-да! Шермат мудир эса бир қарорга келолмай, гоҳ менинг гапимни қўллабди, гоҳ унинг. Охири бўлмади. Яна ундан-бундан қилиб, солиштирдик...

— Во-ей, во-ей, қандай мазза!

— Шу пайт Шермат билан Пиён баҳслашиб қолди-ку! Шермат «чишти» деса, Пиён «самагон» дейди, денг. Оғзаки бошланган «жанг», ёқабўғдига бориб тақалди. Бир бало қи-

— Мана буни гаров деса бўлади!

— Хулласи калом, Пиён мастликданми ёким чинданми, «енгилдим» деди. Кейин уччаламиз бир-биримизга суянишиб-б-б Шерматти дўконин томон мардонавор юриш қилдик. Дўконни ёнига борган ҳам эдикки...

— Ҳа, нега жим бўлиб қолдингиз? Пиён номердик қилдимми? Гапиринг, кейин нима бўлди?

— Кейинми? Кўйинг энди ухлайлик, эрталаб азонда кўча супуришга олиб чиқишадими ёки кўмир туширишгами...

— Уф-ф-ф...

ТЕГИРМОНДАН БУТУН ЧИҚҚАН ГАПЛАР

Жўжани кузда эмас, тафтишчи кетганда санайдилар.

Муҳаббатнинг ҳам чегараси бор — ЗАГС.

Жонингда қасдинг бўлса, тижорат дўконига кир!

Эркакларнинг ҳаммаси бир хил ўйлашади: «Нимага шу хотинга уйланган эканман-а?..»

Ҳар ким ақлини ўз қаричи билан ўлчайди.

Езувчи бўлишни истасанг, дарахт эк.

ТТТ ДЕВОРИДАГИ ЭЪЛОНЛАР

«Миллий таомлар» китобини миллий таомларга алмаштираман.

13-қарорни амалга ошириш учун 14-қарор қабул қилиниб, 15-қарор билан ҳаётга тадбиқ этилсин. Бу қарорларни назорат қилиш учун 16-қарор қабул қилинсин...

Ўтган чоршанба кўни Отиболдиев 500-марта хушёрхонага тушиди. Унинг билан кетма-кет бораётган Сотиболдиев 493-мартта, Пиёнбоев 489-мартта. Юбиларни қизгин қўтлаймиз.

ЛЮТИФОН

— Хотинларга ҳайронман, — деди бир ичувчи улфатига.

— Нимага? — сўради улфати.

— Ҳар кун ичиб келсам, хотиним нуқул, пулни қаердан оласиз, деб суриштирган-суриштирган, лекин кеча ичган ароқларимнинг шишаларига палто олиб берсам, пулни қаердан олдингиз деб сўрамади, номард.

Леонид Илич радиодан нутқ сўзлади:

— Батзи бировлар гумон қиляпти, сўездда менинг ўрнимга пластинка гапирармиш... энди бу нотўғри... иши-чоп!.. энди бу нотўғри

...иши-чоп!.. энди бу нотўғри... иши-чоп!.. энди бу нотўғри...

Томдан тушган гишт йўловчининг бошини ёрди. Оломон дарров уни ўраб олди. Ҳамма ачинди:

— Аттанг! Мана, томдан ҳам гишт туша бошлади! Кўчада юриш ҳам хавфли бўлиб қолди!..

Оломон ичидан бир киши чиқиб, жабрануовчининг олдида келиб энгашиди:

— Уртоқлар, бу одам бошқарув аппаратида ишлайди!

Ҳамма:

— Аттанг! Аппаратда ишлайдиганлар шунчалик кўпайиб кетдики, гишт тушадиган жой ҳам қолмади.